

vedno vključuje več vidikov: gre za jezikovno dejavnost, ki v svojih značilnostih (principih, pravilih, kriterijih) nagovarja »objektivnost« in »razum«, obenem pa jo moramo vedno razumeti v kontekstu družbe, časa in prostora, v katerem se odvija. Zato je toliko bolj pomembno, da se pri konstrukciji argumentov zavedamo še njihove druge temeljne značilnosti, ki so jo zelo dobro poznali že v antiki: argumenti za katero koli stališče vedno že obstajajo, treba jih je le znati poiskati in izbrati tiste, za katere menimo, da jih bodo naši poslušalci najbolj naklonjeno sprejeli.¹

Cilj:

Vaji v zavračanju in utemeljevanju sta po strukturi in elementih pripovedovanja manj kompleksni, kot so bile njune predhodnice. Iz tega jasno izhaja, da je glavni cilj urjenje v konstrukciji argumentov »za« in »proti«. Toda pri tem moramo poudariti, da pri vajah ne gre za spoznavanje pravil konstrukcije argumentov v smislu njihove strukture, temveč za *osvetljevanje vsebinskih izhodišč*, kjer je argumente, kakršno koli obliko jim že damo, mogoče sploh najti. Zastavljeni cilj ali to, kar želimo dokazati, je v okviru vaje dan v naprej (npr. dejanje iz dane trditve je *(ne)logično*, *(ne)verjetno*, *(ne)jasno* ipd.), sedaj je v kontekstu družbenih pogledov, časa in prostora treba poiskati tisto, kar dane trditve (lahko) prepričljivo podpre.² A cilj ni le mehanično iskanje in oblikovanje trditev, ki bi jim lahko pripisali bolj ali manj smiselno argumentativno funkcijo. Ker se srečamo s tematiko, za katero moramo najti enako prepričljive argumente za in proti, nas vaji *zavračanje* in *utemeljevanje* vpeljujeta tudi v dilematičnost – sposobnost, da utemeljeno pogledamo na *isto* stvar (vsaj) z dveh plati, tudi s tiste, ki nam je morda tuja ali celo neprijetna.

Operativni cilji obeh vaj obsegajo:

- o Učinkovito razširjanje in povzemanje: principi konstrukcije besedila, ki so podrejeni utemeljevanju trditve.
- o Strukturiran prikaz: preprosta tridelna struktura, a brez členitve v smislu običajne funkcionalnosti (tj. uvod, jedro, zaključek), saj je

1 V slovenskem jeziku še vedno nimamo zadovoljivega priročnika za konstrukcijo in analizo argumentov v vsakdanjem življenju. V angleškem jeziku je tovrstne literature precej. Za potrebe uspešnejšega reševanja nalog v pričujočem priročniku (pa tudi sicer) priporočamo zlasti dve deli: A. Weston, *A Rulebook of Arguments*, Third Edition, Indianapolis/Cambridge: Hackett Publishing Company, 2000 in T. Govier, *A Practical Study of Argument*, Sixth Edition, London: Thompson/Wadsworth, 2005.

2 Takšnim vsebinskim izhodiščem v retoriki pravimo tudi *topike*. Več o tem najdete v dodatku z naslovom: *Topoi – črna skrinjica argumentacije*.